

*„[E]gy sokkal nagyobb léptékű,
nagyobb horizontú változásnak vagyunk a részesei...”*

Interjú Imre Miklóssal¹

Professzor úr, hogyan vezetett az útja az NKE megalakulásában való részvételig?

Én alapvetően jogász vagyok, jogi egyetemet végeztem. Az ELTE jogi karán szereztem diplomát 1979-ben. Ezután másfél évig dolgoztam az Építésügyi Minisztériumban, akkor még volt ilyen önálló minisztérium, és azt követően kerültem az akkori Államigazgatási Főiskolára. Ennek annyiban voltak előzményei, hogy az ELTE ÁJTK-n nagyon élénk volt akkor is a tudományos diákköri élet, és úgy alakult, hogy én lettem a tudományos diákkör vezetője. Nagyon szerettem a diákköri munkát. Akkor merült fel, hogy az ELTE ÁJTK-n folytassam a tevékenységemet oktatóként. Igen ám, csakhogy nem volt státusz. Aztán másfél évvel később, amikor végeztem, hívtak tanítani az Államigazgatási Főiskolára. Egy nagyon jó barátom, cimborám, György István már ott tanított, úgyhogy elmentem én is, tanársegédi státuszba, ahogy ez lenni szokott. Lőrincz Lajos akadémikus volt, Isten nyugosztalja, az én atyamesterem és, mondjuk így, a mentorom. Nagyon jól beszélt franciául, angolul, kiemelkedő tudós volt. Lőrincz professzor nagyon rajta volt, hogy írjuk meg a tudományos dolgozatunkat minél előbb. Az az igazság, hogy ez a minél előbb azért a '90-es évek elején érkezett csak el. Tehát ha jól emlékszem, '94-ben írtam meg én. Témája az építésügy igazgatása és jogi szabályozása volt. Amit a minisztériumban mint gyakorló jogász megfigyeltem, elsajátítottam, azt a témát vittem tovább, egy kicsit természetesen gazdagítva, nemzetközi párhuzamokkal kiegészítve. Azt kell mondjam, hogy Lőrincz professzor tényleg elképesztő önzetlenül szekírozott bennünket, hogy mielőbb tudományos minősítésünk legyen. A legnagyobb dicséretet, amit valaha kaptam, azt tőle kaptam, amikor azt mondta: „Imre Miklós írt egy kandidátusit (akkor még, '94 decemberéig kandidátusinak hívták), nem is olyan rossz.” Ez volt életem legnagyobb elismerése. Egyébként nagyon jó viszonyban voltunk, kedveltük egymást.

¹ Imre Miklós 2003–2012 között a Corvinus Egyetem Közigazgatási Tanszékének tanszékvezetője, 2006–2011 között a Corvinus Egyetem Közigazgatástudományi Karának dékánja, 2012–2013 között pedig az NKE közigazgatási rektorhelyettese volt. Az interjú 2022. március 21-én készült, a budapesti Zrínyi Miklós Laktanya és Egyetemi Campuson.

A főiskolának volt jogelődje az '50-es években indult Tanácsakadémia. Hogyan tekintettek rá?

Nem tudok, és nem is akarok kibújni az alól, hogy Lőrincz-tanítvány vagyok. Lőrincz professzor álláspontja szerint teljesen új korszakot jelentett a főiskola alapítása. Ilyen Kelet-Európában soha, sehol nem volt. Már ami az államszocialista időszakot illeti. Tehát ahogy az államigazgatás területén a főiskolai oktatás elindult '78-ban Magyarországon, az – igazság szerint – francia mintát követett. Ez a gondolat annyira mélyen belénk ivódott, hogy fel sem merült soha, hogy a Tanácsakadémia bármilyen tekintetben ennek az intézménynek az előképe lenne.

Pedig mégiscsak az.

Igen, de a főiskola a képzés struktúráját, irányát tekintve, el kell ismerni, hogy egy nyugat-európai mintát követő gondolat volt. Az identitásunk pedig egyértelműen a '78-as alapításhoz kötődött.

Milyen integrációs kezdeményezések merültek fel korábban?

Három meg nem valósult integrációs kezdeményezésről tudok a korábbi időkből. Nagyon röviden: A '90-es években, a rendszerváltozás után a Rendőrtiszti Főiskolával folyt ilyen tárgyalássorozat. Az eredménytelen lett. A másik lett volna a Budapesti Egyetemi Szövetség nevű organizáció, ebben a műszaki egyetem volt benne, az akkor még önálló Kertészeti Egyetem, az Állatorvostudományi Egyetem, meg mi. Ez a szövetség úgymond integrált egyetemet hozott volna létre. Ez is dugába dőlt. Aztán az a hír járta '99-ben, hogy a Műszaki Egyetemhez fogunk kerülni. Keresgéltem, hogy milyen szakmai kapcsolat az, amelyik a Műszaki Egyetemhez sorolna bennünket, és mindjárt eszembe jutott, hogy az építésügyi igazgatás egy ilyen terület lehet. Mert ott a közigazgatásnak meg az építészetnek tényleg van közös mondanivalója meg teendője. De aztán kiderült, hogy egyik variáció sem igaz, hanem az akkor önálló közgazdasági egyetemhez kapcsolódtunk. Tehát 2000-től mi a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemnek lettünk az Államigazgatási Főiskolai Kara, vagyis még főiskolai kar voltunk.

2002-ben az akkori rektor, Chikán Attila felkért, hogy legyek én az integrációs rektorhelyettes. Sosem készültem ilyen karrierre, de gondolkodtam a dolgon, igent mondtam, és nem is bántam meg egyébként. 2002-től voltam 2006-ig rektorhelyettes a Corvinuson, először integrációs, aztán általános rektorhelyettes. Nagyon sok élményem van ezzel kapcsolatban. Most nem térnék ki részletesen ezekre, de szakmai értelemben is kinyílt a világ. Azért a közgazdaság-tudományok és az állam-

tudományok területén jó néhány olyan pont van, amely kapcsolódik egymáshoz, és szinergiák jelentkezhettek.

Először tehát Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem voltunk, aztán 2004-ben Corvinus Egyetem lettünk. Ennek az az előzménye, hogy az önálló Kertészettudományi Kar – „a Villányi útiak”, így hívtuk őket – csatlakozott a Közgázhoz, tehát hozzánk, hiszen akkor már mi is ott voltunk.

A „legendás” Ménesi úti épületben működött a főiskola, aztán a kar is. Hogyan emlékszik vissza rá, egyáltalán erre a korszakra?

A mi épületünket, vagy mondjuk így, a Ménesi úti campust 1978-ban adták át. Akkor indult az első évfolyam, s én '81-ben, amikor odakerültem, még az első évfolyamot tanítottam. Az épület könnyűszerkezetes volt, és kiderült, hogy már túlhordta magát, mert harminc évre tervezték. Tehát egy pillanat alatt szinte minden lepukkant. Ennek a könnyűszerkezetes, üveg és fém kombinációs épületnek a fenntartása, tehát a fűtése-hűtése rettenetesen nagy problémát jelentett. Elkezdett az egész amortizálódni, és az egyetem akkor éppen nem volt túl jó anyagi helyzetben, sőt volt egy olyan időszak, amikor a külső oktatóknak nem tudtunk díjazást biztosítani. Én 2006-ban lettem dékán, mert ahogy befejeztem a rektorhelyettesi működésemet, nagyon sokan megkerestek, hogy vigyem tovább az egészet mint dékán. Ismertem az egyetemet, ismertem a működését, személyes kapcsolataim is jók voltak az egyetemi vezetőkkel, hát elvállaltam. Akkor már lehetett érezni, hogy igazság szerint nekünk itt anyagilag, gazdaságilag nem lesz olyan nagyon jó pozíciónk. Az a kis önállóság viszont, amit a Ménesi út biztosított – mondjuk így, családiasság –, sok mindenre gyógyírt jelentett. De gazdasági értelemben nehéz időszakunk volt. Hozzá kell tennem, a Corvinus akkori rektori vezetése abban partner volt, hogy 2007-ben az egyik szárnyépületet átalakítsuk. Magyarul: átépítették a campust olyanformán, hogy az első szárny teljes mértékben az oktatás igényeit szolgálta ki. Ezt az egyetem megfinanszírozta.

A dékánságom első ciklusa 2010-ben lejárt... Hadd szúrjak ide be egy megjegyzést. 2003-tól én lettem a közigazgatási tanszék vezetője, ami természetesen nagy megtiszteltetés volt számomra. A dékáni és a tanszékvezetői feladatkör két külön világ. Ez volt a karon egyébként a legnagyobb tanszék. Sőt, nem túlzás azt mondani (senkit meg nem bántva, és a kollégákat végtelenül szeretve-tisztelve), hogy ez volt úgymond a zászlóshajó. Tehát a közigazgatási tanszék egy közigazgatástudományi karon elég jelentős szerepet játszik, és nyilván nem azért, mert én vezettem. Hozzáteszem, hogy nem volt igazán anyagi forrás arra sem, hogy egy nagyon szofisztikált vagy strukturált dékáni vezetési szervezet létrejöjjön. Ez praktikusán azt jelentette, hogy volt egy titkárnő, volt egy nagyon jól felkészült főtitkár a karon, aki a szervezést

vitte, mellette volt pár ember. Tehát nem volt ennél nagyobb apparátus a dékán környékén.

Én, amikor lejárt a mandátumom, 2010-ben, úgy voltam ezzel, hogy már voltam rektorhelyettes, voltam dékán, szóval érdemes lenne elgondolkoznom azon, hogy talán abba kellene ezt hagyni. Elég volt. Időben, energiában megterhelő. Akkor hatalmasodott el rajtunk a mobiltelefon-világ, meg az e-mailezés, ugye. És ez azt is magával hozta, hogy nem volt munkaidő. Tehát este fél kilenckor jött az e-mail, hogy másnap reggel fél tízre mit csináljunk meg. Arra gondoltam, hogy jöjjön most más, aki továbbviszi ezt. Csakhogy a kollégáim azt mondták, hogy az első ciklust magamért vállaltam el, most értük vállaljam a másodikat. Elvállaltam tehát a második ciklust is. Az ember megcsinálta jó szívvel, mert rengeteg jó kapcsolat alakult ki, baráti kapcsolat is. Mivel a kar – mondjuk így – egy szeparált kis entitás volt, tényleg nagyon jó hangulat uralkodott. Megkezdtem a második ciklust, közben a dékánhelyetteseim azt mondták, hogy ha nem haragszom, akkor nekik egy menet elég volt. Négy évet voltak mellettem, és ha nem muszáj, akkor nem csinálják tovább. Semmi gond ezzel, mondtam nekik, emberileg megértem.

Találnom kellett új oktatási dékánhelyettest, új nemzetközi dékánhelyettest. Sikerült ezt elég gyorsan megoldani. Akkor azt gondoltam, hogy a Corvinus Egyetemen ezek a szinergiák tényleg kialakultak, s már lehet szakmailag is kooperálni. Bár hozzáteszem, hogy a nehéz gazdasági helyzet azért rányomta a bélyegét a ház hangulatára továbbra is. Nem volt megfelelő finanszírozás, és állandóan azon vergődünk, vergődtem, hogy valami mégis megvalósuljon, akkor is, ha kevés forrás van hozzá. Nem volt a legszerencsésebb felállás. A külső oktatói ingyenesség is megkeserítette az életünket, de az is, hogy nem kecsegtettek azzal bennünket, hogy majd nagy fizetésrendezések lesznek. Viszont a 2007-es felújítás, az oktatási szárny kialakítása nagyon jó irány volt. Köszönet a Corvinusnak, hogy ezt segítették, de az épület többi része is elkezdett lepukkanni. Nap mint nap érkeztek a panaszok. Ha a fűtés elromlott, és kellett valamit venni hozzá, nem volt rá megfelelő keret, ezért az olcsóbbat vettük. Az meg nem volt jó annyira. Ilyen problémák jöttek sorozatosan.

Az az igazság, hogy voltak azért fontos eredmények is. A kar a Corvinuson belül egyetemi karrá vált. Az nem volt mindegy a presztízs meg előmenetel szempontjából sem. Sőt, ugyan nem volt önálló doktori iskolánk, de a politikatudományi doktori iskola – Lánczi András professzor volt akkor a vezetője – lehetővé tette, hogy egy közigazgatási alprogram elinduljon. Tehát nem mondhattuk ugyan, hogy önálló doktori iskolánk van, de mégis folyt doktori képzés a politikatudományi doktori iskolán belül. Ez nagy változás volt, nagy siker, ha szabad így fogalmazni. Nagyon sokan, akik nálunk végeztek, elmentek a jogi karokra doktori képzésre, ahol azért alapvetően más típusú képzés folyt. A Corvinuson ez a doktori alprogram a helyére tette a dolgot, tehát a politikatudományi doktori iskolában megtaláltuk a magunk

lehetőségeit. Még akkor is, ha nem önálló doktori iskoláról volt szó, mert azért a kettő között van különbség.

**Milyen volt a viszony a főiskola, aztán a kar és az államapparátus között?
Mennyire volt élő ez a kapcsolat?**

Az világossá vált a 2008-as globális krízis után, hogy az az államtágadó felfogás, amely szerint a gazdasági, társadalmi problémák megoldásában az államnak minimális szerepe van, megbukott. Ez teljesen egyértelmű lett. Világossá vált, hogy az állam reneszánsza következik. Újra felfedezték az államot. Azt tanítjuk, hogy az állam fejlesztésének három nagy aktora van. Az egyik a funkció- és feladatkör, amit újra kell gondolni. A másik a szervezet. A harmadik ez a bizonyos személyi állomány vagy a közszolgálatban tevékenykedők köre. Az teljesen egyértelmű volt számomra, hogy akkor van ennek az intézménynek – a főiskolának, később egyetemi karnak – itt jövője, ha mi a kormányzatokkal megfelelő viszonyt ápolunk. Szerepelt is az intézményfejlesztési tervben, hogy a kar, tehát a Közigazgatástudományi Kar a mindenkor kormányzat számára kutatómunkát végző, fejlesztési elképzeléseket megvalósító elem vagy aktor, tényező. Létezett tehát ilyen elgondolás, de a korábbi időszakokban ezek az elképzelések a szavak szintjén maradtak. Talán egy kutatás volt, amelyet a Pénzügyminisztérium rendelt tőlünk, és azt dékánként meg tanszékvezetőként, természetesen a kollégák támogatásával, menedzseltem. Ahogy azonban 2010-ben az új kormány megalakult, abban a pillanatban lehetett érzékelni és tudni is, hogy itt a közigazgatásnak sokkal nagyobb respektje, presztízse lesz.

Ekkor már nagyon közel vagyunk az integráció indulásához. Hogyan értesült először az NKE létrehozásának a tervéről?

Az én második ciklusomnak az eleje elment a gazdasági nehézségekkel való küszködéssel, az „életben maradási projekttel”. Aztán 2010 végén vagy második felében hallottam először az új integrációs elképzelésről. 2011. június 10-én, Magyar Zoltán születésnapján jelent meg a Magyar Zoltán közigazgatás-fejlesztési program, amely feketén-fehéren tartalmazta az új egyetem létrehozásának a szükségességét. De úgy emlékszem, hogy én már 2010 utolsó napjaiban tudtam erről. Ráadásul a miniszteri biztosa ennek az egész folyamatnak Kis Norbert professzor volt, aki oktatott a karunkon. Ilyen értelemben nekünk, ha szabad így fogalmazni, szerencsénk volt, mert azért nem az történt, hogy egy számunkra ismeretlen kolléga vagy személy alkotott véleményt bizonyos dolgokról, hanem olyan kolléga, akivel együtt dolgoztunk már sok éve. Nagyon sokat segített ez nekünk lelkileg, hogy így mondjam.

Egyetemi és kari szinten milyen volt a fogadtatása az integrációnak?

Megvallom őszintén, vegyes. A mieink a Közigazgatástudományi Karon kicsit tanácstalanok voltak. Alig telt el tíz év a Corvinuson, és most megint jön valami más. Volt egy kis félelem az állandó változástól. A másik dolog a Ménesi úti campus, amely minden leromlottsága ellenére adott egy kis autonómiaérzetet, családi légkört. Az aulából ki lehetett látni a parkolóra. Ha megjött valaki, azonnal észrevettük, és a büfé előtt már össze is futottunk vele. Ezt azért lehetett szeretni. Volt tehát egy kis bizonytalanság a részünkről, legalábbis a kar egy részének részéről – hogy allitáljak –, összintézményi oldalról pedig egyértelműen azt éreztük, hogy a Corvinus ezt presztízvesztésként értékeli. Magyarul, ha egy kart elvisznek egy egyetemről, akkor az ott maradók számára az egy kicsit fájdalmas dolog. Egyébként azt kell mondjam, hogy minden gazdasági nehézséget is figyelembe véve, nem gördítettek semmilyen akadályt a Corvinuson az elé, hogy mi eljőjünk. A rektor, a rektori vezetés, mindenki próbált ebből az állapotból, szükséghelyzetből valahogy elegánsan kijönni. Tehát azt mondták, hogy nagyon sajnálják, mert kedvelnek bennünket, személy szerint is – nyilván nemcsak engem, a kollégákat is –, de nagyon konstruktívan álltak a dologhoz.

Mi meg ugye kíváncsian vártuk az újat. Sőt, nemcsak vártuk, hanem tevélegesen is részt vettünk az előkészítésben, ennek a funkcionális előkészítő testületnek a munkájában.

Ez a bizonytalanság, egyáltalán az NKE ötletéhez való viszony hogyan változott a karon?

Már a Magyar-programból egyértelműen kiderült, hogy az integráció ebben az esetben milyen irányba megy. Hogy mennyire fontossá válik ez az integráció a közszolgálat teljes humán erőforrása szempontjából. Ott már lehetett érezni, hogy itt most nem egy ilyen pici asztalnál ülünk és játszunk, ha szabad így fogalmazni, hanem ez egy nagypályás játék. Úgy értem a nagypályást, hogy kilépünk abból a kis körből, amelyben korábban voltunk, és egy sokkal nagyobb léptékű, nagyobb horizontú változásnak vagyunk a részesei.

Amikor pedig kiderült, hogy a kar megmarad, sőt fejleszteni fogják, akkor már mindenki érezte, legalábbis a nagy többség, hogy ennek mi minden bizonnyal pozitív alanyai leszünk. Onnantól, a Magyar-program megjelenésétől tapintható volt egy nagyon komoly várakozás, és akkor a helyére került sok minden. Már maga a program is foglalkozott az NKE-vel. Nem utolsósorban felismertük a készítői között egy-két korábbi hallgatónkat! Világos lett, hogy ez a vonal egy szervesült irány, tehát nem csak ad hoc jellegű ötlet. Kis Norbert pedig végtelenül alapos ember, aki a legmélyét is látja ennek a történetnek. Úgyhogy a Ménesi úti cam-

pus liftproblémájától kezdve a nemzetközi mobilitás fokozásáig minden rezdülést és összefüggést ismert és tudott.

Az pedig nagyon megnyugtatót bennünket, egyúttal rejtélyessé is tette a dolgot, hogy maradtunk a helyünkön még évekig. Amikor kiderült, hogy egyelőre nem költözünk sehová, akkor a családiasság utáni vágy vagy igény egyből kielégítést nyert. Attól a pillanattól egyre elfogadhatóbbá vált a történet. Hát jó, egy másik egyetem leszünk, de biztos ott is lesznek lehetőségek, gazdaságilag jobban járunk, és most egyelőre nem megyünk sehová. Ez egyébként szinte kulcsfontosságú elem volt, bármilyen furcsán hangzik. Hogy az emberek általában a megszokottról nem szívesen mondanak le.

Volt egy olyan probléma is az integrációt megelőző években, hogy a jogi karok rájöttek: abban is van pénz, ha ők elkezdik a mi portfóliónkat oktatni. Magyarul Miskolcon, Debrecenben, Pécsen, de szerintem Szegeden is volt közigazgatási-szakember-képzés. Tehát a mi – nagyképpen mondom – portfóliónkat vagy képzési programjainkat ők „nagy tisztelettel” elindították. Ezt azért egy kicsit kiszúrásnak vettük.

A karral konkuráltak.

A karral konkuráltak, pontosan! Nekünk abból biztos bevételünk volt, hogy megfelelő számú hallgató jelentkezett hozzánk, de ez ekkor elkezdett csökkenni. Mert ugye, ha a hallgató szegedi, akkor miért jöjjön föl Budapestre? Akkor ez mellbe vágott mindannyiunkat. Nem vitatom, hogy nekik ez létkérdés volt, úgy voltak vele, hogy nekik is meg kell élniük valamiből. Mindenesetre valóban feszültséget okozott. De abban a pillanatban, amikor kiderült ezeken az előkészítő üléseken, hogy ebben a tekintetben monopolhelyzetbe kerülünk, az megint nagyban gyarapította a karon a támogatók számát. Ott már előirányozták, hogy ezek a képzések máshol megszűnnek, kivezetik őket. Akkor fellélegeztünk, hogy na, akkor ez így nem rossz kezdet.

Az az igazság, hogy én közben egy „gonosz” tervet szöttem. Volt néhány kollégánk – azt hiszem, hét –, akik már tudományos minősítéssel rendelkeztek, és adjunktusok voltak. Én a rektori vezetéssel megbeszéltem, hogy támogassák azt a javaslatomat, hogy ezek a kollégák adjunktusból docenssé váljanak, de ez még a Corvinuson történjen meg. A kollégák egyébként a docensekre vonatkozó valamennyi feltételnek megfeleltek. Ugyanis ha hét docenssel gazdagabb a személyi portfólió, akkor ez a karnak a presztízsét erősíti a jövőre partnerek felé. A felsőoktatásban ez a kategorizálási igény jelen van, és ennek nyilván megvan az alapja. Egyébként a Corvinus szenátusa ezt csont nélkül megszavazta.

Voltak-e félelmek azzal kapcsolatban, hogy mégiscsak fegyveres testületek közé kell beilleszkedniük?

Voltak. De ezek a félelmek egyébként csak a három hivatásrend eltérő szervezeti kultúrája miatt merültek fel. Tehát amit nem ismerünk, attól félünk. Egyébként volt olyan kolléganőnk, aki tanított a nemzetvédelmi egyetemen, a Zrínyin, sőt olyan kollégánk is, aki meg a rendőrtisztiról jött át hozzánk tanítani. Vagyis voltak személyes nexusok. Ők is azt erősítették, hogy nem kell félni a más szervezeti kultúrától. Nyilván kicsit precízebbek vagy – nem is kicsit, jóval – határozottabbak. Mondjuk a honvédtisztképzésnél nem lehet viccelődni, hogy „drága tábornok úr, én ezt nem így gondolom”. A mieink meg ugye picit lazábbak voltak, oldottabbak.

Az első lépések hogyan történtek?

Volt egy-két megbeszélés, amikor Kis Norbert Mészáros Tamás rektorral ült le. De ez már a kezdet kezdetén megtörtént, amikor az egész elindult. A rektor természetesen tudomásul vette a dolgot, és mi, a kar vezetése, akik részt vettünk, részt vettünk az integráció előkészítésében, folyamatosan tájékoztattuk őt. Mert már azelőtt, hogy 2011 nyarán megalakult az Ideiglenes Szenátus, a munkabizottságok tényleg nagy erővel és aktivitással dolgoztak.

Hogyan kezdődött meg a konkrét munka?

2010 végén, 2011 első hónapjaiban már gyakorlati, operatív tevékenység folyt. Lét-rehozta Kis Norbert vezetésével olyan munkabizottságokat, amelyekben egyes témákat külön-külön gondozva jöttünk össze. Volt az oktatási témakör, amely a mi dékánhelyettesünk, Budai Balázs részvételét igényelte. Volt a gazdasági profilú Gazdálkodási Előkészítő Bizottság, ott a kar gazdasági vezetője mellett a Corvinus gazdasági főigazgatója, Gulyásné Túróczi Margit is beszállt a munkába, mert ugye az egyetem a jogi személy, tehát a kar önmagában kevés ahhoz, hogy döntsön, és a kiválást elhatározza. Mindennapos tájékoztatási feladatunk volt. Tehát a rektort, a rektori vezetést, a rektori kabinetet folyamatosan tájékoztattuk az eseményekről, és természetesen a megfelelő döntéseket, amikor arra került sor, a Corvinus szenátusa hozta meg.

A munkabizottságokban konkrétan az egyetem szervezeti problémáival vagy koncepcionális ügyekkel foglalkoztak?

Is-is.

Tehát már gyakorlati kérdéseket is megpróbáltak előkészíteni, megoldani.

Persze. Volt egy funkcionális bizottság,² ahol Kis Norbert az érintett intézmények vezetésével rendszeresen találkozott. Tehát Padányi Józseffel, akkor még ezredes, később tábornok úrral, aki megbízott rektor volt a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen, legjobb emlékezetem szerint, valamint Sárkány Istvánnal, ő pedig a Rendőrtiszti Főiskolának volt a rektora. Velük – és természetesen szakértőkkel kiegészítve – rendszeresen voltak bizottsági ülések, és emellett az egyes témakörökre vagy résztémakörökre, tehát az oktatásra, a tudományos és gazdasági ügyekre külön-külön önálló munkabizottságok alakultak. Volt átjárás a két dolog, tehát a Koordinációs Bizottság és az egyes szakmai bizottságok között. Nagyon komoly átfedések voltak. Nem utolsósorban mindenki tájékoztatott mindenkit. A dékánhelyettesek nyilván elmondták nekem is, hogy ők mire jutottak, a gazdasági igazgatók szintén. Természetesen én is tájékoztattam őket, hogy ezeken a munkamegbeszéléseken mi hangzott el.

Személyügyileg jelentett-e változást az integráció?

Strukturális változást feltétlenül hozott az integráció, de direkt létszámleépítés fel sem merült. Tehát mindenki megtarthatta a státuszát. Egyébként akkor már tudott volt, hogy az NKE jövőre rektora Patyi András professzor lesz, ő és Kis Norbert professzor minden oktatóval, sőt vezetővel is – úgy értem, a nem oktatási részleg vezetőivel – külön-külön leültek beszélni. Nagyon feszes időbeosztásban, de mindenkivel külön beszéltek. Arról, hogy az adott kolléga hogyan képzei a jövőjét, milyen erősségei vannak, esetleg miben tudja segíteni az új egyetem a pályafutásában. Ezek a beszélgetések jók voltak, mert az emberek már érezték, hogy nem egy láthatatlan szereplővel állnak kapcsolatban, hanem nagyon is személyessé vált a viszony.

2012-ben megkezdte működését az új egyetem. Ön közigazgatási rektorhelyettes lett. Mi volt ennek a rektorhelyettesi pozíciónak a feladatrendszere?

Hát mondhatnám azt, hogy tejben-vajban fürödtem. Bizonyos értelemben ez így igaz, de nem minden tekintetben. Szóval az az igazság, hogy ennek a közszolgálati rektorhelyettesi portfóliónak olyan kiterjedései voltak, tehát olyan széles spektrumon mozgott, hogy az én személyiségemnek ez tökéletesen megfelelt. Most nyilván az NKE-t nem azért hozták létre, hogy Imre Miklós jól érezze magát. Bár talán...

² A Koordinációs Bizottság.

...talán egy kicsit azért is.

Igen, igen, az utókor majd így jegyzi. Mindenesetre ez a mozgalmassága ennek a portfóliónak, a változatossága, sokszínűsége nekem tökéletesen megfelelt. Tehát nem kellett egész nap tizenkét órát számítógép előtt ülnöm, hanem mentem jobbra-balra, hivatalos programokra, és volt olyan nap, amikor be sem tudtam menni a Hungária körútra (mert az első időben itt működött a rektori csapat), annyi dolog volt külső helyszíneken.

Az első feladatcsoport – ez a Magyar-programban is nyomon követhető – arra irányult, hogy a kormányzatnak a három hivatásrenddel összefüggő személyzetfejlesztési kérdéseit, operatív feladatait támogatni, segíteni kellett. Példaként említhetem azt, hogy meg kellett oldani több mint hatezer kormányablak-tisztviselő egyetemi képzését. Határidő: 2013 vége. Úgy kellett kitalálni mindezt, hogy úgymond ugyanazt az ismeretanyagot megkapják, mint minden más hallgatónk, ugyanakkor az ő munkaidő-beosztásuknak megfelelően. Tehát például legyen szombaton az oktatás. Nem volt egyszerű. A Vezető- és Továbbképzési Intézet nélkül, Kis Norberték nélkül ez az egész azonnal zátonyra futott volna. Egy ilyen feladat megadta a dolog súlyát már az első lépéseknél.

A másik nagy feladatcsoportot úgy tudnám összefoglalni, hogy a stratégiai partnerekkel való együttműködések előkészítéséről és a végrehajtás koordinációjáról szolt, valamint a rektori vezetés felé történő visszacsatolásról. Azt kellett felmérni, hogy az úgynevezett közszolgálati piac milyen elképzelésekkel rendelkezik a szakemberképzéssel kapcsolatban; milyen munkaerőt vár a képzés végén. Ennek megfelelően a közszolgálati rektorhelyettesi csapat mindenkivel, aki létezett, tehát az Állami Számvevőszékkel, a Nemzeti Közigazgatási Intézettel, az Országgyűlés Hivatalával, a fenntartó minisztériumokkal, de az összes minisztériummal is, valamint a kormányhivatalokkal, önkormányzati szövetségekkel, önkormányzatokkal, társegyetemekkel egyeztetett, kapcsolatokat épített, megállapodásokat kötött. Ezeknek az előkészítését mi végeztük. Nyilván a rektor volt, aki hivatalosan, formálisan aláírta a megállapodásokat, de sok munka volt előkészíteni ezeket. Azzal is foglalkoznunk kellett, hogy ne csak írott malaszt maradjon, hanem meg is valósuljanak az ezekben foglalt kötelezettségek. Nagyon komolyan odafigyeltünk arra, hogy hogyan halad a megállapodások végrehajtása. Ha esetleg gond volt, akkor megpróbáltuk megoldani a problémát. Rendkívül mozgalmas időszak volt, jártam a számvevőszéktől kezdve a különböző érdekképviselői szövetségekig sokfelé. Azért mondom, hogy az én habitusomnak ez nagyon megfelelt.

Volt egy olyan feladatkör, amit úgy neveznék, hogy a hivatásetika és a közszolgálati identitás, presztízs megerősítése. Ez az egyetem egyebek mellett azért jött létre, és az egyik legfontosabb célja szerintem az, hogy a szakemberállománynak ne csak az ismeretanyagát, hanem a hivatástudatát is fejlessze. Tehát ne állandóan

lesajnált állapotban legyünk, mint a társadalom tönkretévei – ahogy egyidőben, főleg az angolszász irodalomnak hála – voltak kedvesek rólunk vélekedni. Az állam a legrosszabb tulajdonos, ugye, vonuljon ki mindenhonnan. Az állam apparátusa meg egy henyelő, nem tudom milyen csapat. Ismerős, ugye? Végre kiderült, hogy pont az ellenkezője igaz. Hogy itt a presztízs, az önbecsülés, az identitás újra visszatérhet. Az ember ne behúzott nyakkal járjon a hátsó kijáratokon, hanem azt mondják, hogy te megbecsült szakember vagy, rád szükség van. Sőt, te vagy a kulcsa annak, hogy itt jobbra forduljanak a dolgok a gazdaságban, a társadalomban.

Fontos feladatunk volt, hogy a „jó állam” gondolatát, amely a Magyary-programban jelent meg nagy hangsúllyal, népszerűsítsük, ezt a gondolatkort vagy üzenetet mindenhol, minden létező módon megerősítsük, és minden olyan programon részt vegyünk, amelyik a közigazgatás presztízsét, szerepét hangsúlyozza, növeli. Ennek megfelelően például a közszolgálati rektorhelyettes és az oktatási rektorhelyettes portfóliójába közösen tartozott az Educatio kiállításokon való megjelenés. Az oktatási rektorhelyettesi csapat a képzésekről készített nagyon tartalmas, szép kivitelű anyagokat, mi pedig arról, hogy az egyetem nem oktatási lehetőségei hogyan alakulnak. Ebben benne volt a tudományos diákköri munka, a szakkollégiumi rendszer működése, a sporttevékenységek bemutatása. Minden egyéb.

A következő feladatkör volt a sokat emlegetett integráció a hivatásrendek között. Rendészet, honvédelem, illetve civil közigazgatás – ennek a háromnak az egymáshoz való közelítése. Azért nem mondtam teljes átjárhatóságot, mert már abban is nagyon sok munka volt, hogy ezeket közelíteni lehessen. Azt szerettük volna látni, hogy a hivatásrendek közötti mobilitás hogyan biztosítható. Ezzel összefüggésben nemcsak a hivatásrendek közszolgálati munkáltatóival kellett kapcsolatokat építeni, hogy megtudjuk, milyen szakembertípust várnak a képzések végén, hanem nagyon nagy feladat volt az, hogy a hivatásrendek közötti mobilitást ténylegesen szolgáló kurzusok megvalósuljanak. Egyáltalán, milyenek legyenek? Például egy honvédelmi pályát futó kolléga, ha valami miatt leszerelni kényszerül, akkor a civil közigazgatásban hogyan találja meg a helyét. Ez is rengeteg munkát, gondolkodást igényelt. Tehát volt teendő, és nem utolsósorban a Vezető- és Továbbképző Intézet teljes portfóliójának újragondolása is idetartozott: hogy az intézet hogyan illeszkedik ebbe az új világba.

Aztán volt egy olyan feladatkör, amit úgy neveznék, hogy karriermenedzsment vagy karrierszolgáltatások. A hallgatók számára nagyon sok és sokféle kurzust indítottunk. Pályázati tanácsadástól kezdve itt a világon minden volt, ami a hallgatóságot komolyan foglalkoztatta, mert ez létkérdés volt számukra. Nagyon sok rendezvényt szerveztünk, amelyek összehozták vagy próbálták összehozni a közszolgálati szervezeteket, azaz a munkáltatókat és a hallgatóságot.

Végül pedig foglalkoztunk az alumni-, azaz az öregdiák-szervezet létrehozásával. Ez azért volt különleges, mert a korábbi, önálló intézmények egymástól jelentős

részben eltérő identitással rendelkező öregdiákjait hoztuk össze. Ugye a rendészeti kollégáknak a Ménesi út annyit nem jelentett, hogy megdobbant volna a szívük érte. Mégis sikerült valahogy ezt a három korábbi alumniörökséget egy „jövőbeni irányba” eltolni. Megkíséreltük, hogy egységes és nagyon pozitív kifutású öregdiák-szervezet jöjjön létre az NKE-n, és ebben valahogy föl is oldódott a szigorú elkülönültség. Legalábbis kísérleteket tettünk rá, sok munkával, és remélem, hogy valamit hozzá tudtunk adni a szervezet fejlődéséhez.

Mennyire ment, mondjuk így, simán az integráció? Mégiscsak három, egymástól sokban különböző hivatásrend került egy intézménybe. Biztosan voltak viták.

Ha hiszik, ha nem, én vitákról abszolút nem tudok beszámolni. Kisebb polémia-ákról igen. Csak hogy érzékeltessem ennek a nagyságrendjét, súlyosságát: komoly megbeszélés tárgya volt, hogy a rendészeti, illetve a katona kollégákat a szenátusban hogyan szólítsuk majd. A rendfokozat alapján? Mert ők egymást úgy szólították. Nekünk viszont ez egy kicsit furcsa volt. Úgy gondoltuk, maradhatnánk az egyetemi világban megszokott megszólításoknál: professzor úr, docens úr. A rektor döntése az volt, hogy mivel ez a szervezeti kultúrájuk része, tiszteljük meg őket azzal, hogy mi is így szólítjuk őket. Ez volt, mondjuk így, a „legélesebb” polémia. Ennél komolyabbra nem emlékszem.

Végezetül hogyan látja, sikeres, eredményes volt az integráció?

Ha belegondol az ember, hogy milyen fejlesztések valósultak meg akár infrastrukturális, akár mondjuk az oktatás minőségét illetően, akkor azt kell mondjam, hogy mindenképpen sikeres volt. Egy leromlott, szegényes, végórát járó épületegyüttesből jöttünk át egy felújított és díjakat nyert komplexumba. Megváltozott sok minden ezzel összefüggésben. Az a családiasság, amit mindig emlegetek, és a kollégáim szavait, gondolatait is földézem ezzel, az azért megváltozott. Tehát a családiasság abban az értelemben, ahogy a Ménesi úton megvolt – amint említettem: láttad, ki áll meg a parkolóban, és az aulában sétálgatva már beszélgetni tudtál vele –, itt nincs meg. De ez egy sokkal jobb állapotú, sokkal jobban felszerelt campus. A sportlétesítményekről és egyebekről nem is beszélve.

Önálló doktori iskola van mindenhol. Ez nagyon fontos. Tehát a karokon önálló doktori iskolák léteznek, ami óriási presztízsemelkedés. Ideértem a közigazgatási doktori iskolát is.

Az oktatás minőségét tekintve pedig a legfontosabb, hogy sokkal inkább törekszünk a gyakorlatias képzésre. Nagyon fontos szegmense az integrációnak is, a jövőépítésnek is, hogy ne csak elméleti téziseket adjunk át a hallgatóknak,

hanem a gyakorlat dolgait hozzuk közelebb. Mert ha az nincs meg, akkor ott nagy gond van.

Amit én remélek, tudok, érzek, az az, hogy a képzés összképe jobban megfelel a közszolgálati piac elvárásainak. Most nem lehetne azzal vádolni az intézményt, hogy nagyon messze került (a civil közigazgatásról beszélve) a piaci elképzelésektől. Tehát hogy az állam nem ilyen munkatársakat akar, hanem másféle képzés keretében felkészítetteket. Megszűnt ennek a létalapja. Mert most a piacnak a napi – hogy is mondjam – elképzelései, kompetenciaalapú elvárásai nagyon jól visszatükröződnek az oktatásban.

Kis Norbert fogalmazta meg egy beszélgetésünk során azt a gondolatot, hogy a legfontosabb nem is a tárgyi tudásnak a nyolcvan- vagy kilencvenszázalékos töltöttsége, hanem az, hogy a hallgatók arra készüljenek fel, hogy minden változik. Az a legfontosabb, hogy ezt el tudj fogadni. Mert valóban minden változik. Ki gondolta volna, hogy ilyen nagyságrendű menekültprobléma zúdul az országra? Tudjuk, hogy a közszolgálati hivatásrendek közül mindegyik jelen van ennek kezelésénél. Ott vannak a katonák, a rendőrök, és nem utolsósorban a civil közigazgatás. Minden szempontból. Kormányzati oldalról, önkormányzati oldalról. Ezt az együttes munkát, ezt a változásmenedzselést, ha szabad így fogalmazni, ezt nem nagyon tudjuk nekik megtanítani. Mert valójában az a szemlélet fontos, hogy tudjon a változáshoz alkalmazkodni, hogy arra minden pillanatban fel legyen készülve.

De ami legalább ilyen fontos, hogy a hallgatóink megtalálták itt a helyüket, a Ludovika Campus területén. Ez összehasonlíthatatlanul jobban felszerelt, praktikusabb helyszín a korábbinál. Az ő lelkiállapotukon azt érzékelem én, hogy nagyon megtalálták a helyüket. És ez nagyon fontos történet és eredmény. Ha egy hallgató jól érzi magát, és örömmel jön be az intézménybe, akkor ehhez már nincs is olyan sok hozzáfűznivaló.

Köszönjük a beszélgetést!

Az interjút készítette: Petrik Iván és Szécsényi Mihály